

IVANA KOBILCA IN BLEKOV GRUNT

1. BLEKOV GRUNT

Na tem mestu je bil manjši sadovnjak. Domačija pr' Blek je stala desno od uvoza in tik ob cesti. V času Ivane Kobilca je nosila hišno številko Britof 12. Tu se je rodila Ivanina mama Marija Škofic (1838–1906). Blekov grunt je bil mogočen, poleg hiše se je na nasprotni strani dvorišča nahajalo še veliko gospodarsko poslopje, za hišo pa prostoren Blekov vrt. Tu je družina Kobilca preživljala počitnice. Blekova domačija leta 1996, ko je nastala fotografija, ne izpričuje več podobe mogočnega grunta, kakršen je bil nekoč (na sliki so sosedomi Šparavčevi in Kapvanijski) (Slika 1).

Slika 1: Nekdanji Blekov grunt

2. IVANINO POLETJE

V Podbrezjah je slika Poletje nastajala leta 1889 in 1890. Ivani Kobilic so svetovali, naj Poletje pošlje na razstavo v pariški Salon, kar je tudi storila in zraven poslala še Likarice. Slika sta bili uspeh in leta 1891 je postala njegova članica, assoicee du Salon du Champ de Mars. Poletna idila upodablja sestro Fani Kobilca (1870–1899) z ogrebkom otrok. Fani spokojno sedi v senci vaškega sadovnjaka in plete mogočno cvetlično kito. Cvetlice ji podajata sestrična Blekova Katrca (1884-1931) in bratranec Blekov Janezek (1886–1896), ki ga je desetletnega ubila strela. Kot bi njegova smrt napovedala nesrečo. Škofičevi so ostali brez potomcev in grunt je po smrti Marjane Škofic, zadnje Blekove, leta 1967 prešel v druge roke. Izza plota se jim s polnim naročjem cvetja približuje Vratarjev Jože (Joža Pretnar, 1881–1957), ki je kasneje kupil Pfäffingerjevo vilo, Podrežani ji rečemo kar Vila. V njej je mladost preživela Ivanina najboljša prijateljica Rosa Pfäffinger (1866–1949). Kobilca je v svojih spominih povedala, kako so jo otroci opazovali in ocenjevali: »Sedaj pa ni prav naredila! Boš videl, da bo popravila!« Uradno velja, da je bilo Poletje naslikano na Matjaževem vrtu v Podtaboru. V Podbrezjah pa se še vedno govori, da je slavna slikarica Poletje morda naslikala na Blekovem, Vratarjevem, Mrkovčevem ali Kočarjevem vrtu, omenja pa se tudi vrt Pfäffingerjeve vile (Slika 2).

Slika 2: Ivana Kobilca, Poletje, 1889/1890, o.pl., 180 x 142 cm, sign. d. sp.: I. Kobilca, Narodna galerija, inv. št. NG S 165

3. BLEKOV ATA

Ivanina stara starša v Podbrezjah sta bila: Jakob Škofic (1816–1893) in Marija Luznar (1810–1874). Na sliki je Ivana Kobilca takole upodobila svojega starega očeta Blekovega ata (Slika 3).

Slika 3: Ivana Kobilca, Blekov ata (Jakop Škofic), o.pl., 45,5 X 57 cm, sign.: ni, zasebna last

4. DRUŽINA KOBILCA

Osemnajstletna Marija Škofic je leta 1857 poročila s sedemintridesetletnim Jakobomo Kobilico (1820–1899) s Homca pri Kamniku in z njim zaživela v Ljubljani, kjer sta se preživljala z obrtništvom in trgovino (Slika 4). Imela sta štiri otroke. Najstarejša je bila Marija Kobilca (1860–1946), ki se je poročila z jezikoslovcem in literarnim zgodovinarjem Luko Pintarjem (1857–1915). Ivana Kobilca (1861–1926) se je rodila 20. decembra 1861 (v rojstni knjigi je zapisana kot Johanna Maria; krstna botra sta bila Anton Obreza in Marija Škofic). Tretji otrok je bil Josip Kobilca (1865–1904), edini sin med dekleti, ki je umrl zaradi tuberkuloze. Najmanjši otrok je bila Fani Kobilca (1870–1899), Ivanin najljubši slikarski model. Fani se je v župniji Ljubljana – Sv. Nikolaj, 6. novembra 1898 poročila z Ivanom Frelihom (1872–1949), deželnim računskim oficialom. Kmalu zatem je leta 1899 v starosti komaj 29 let podlegla hudi bolezni (Slika 5).

Slika 4: Marija Škofic, por. Kobilca, fotografija, Jakob Kobilca, fotografija, zasebna last

Slika 5: Fotografski portret vseh otrok iz družine Kobilca (Ivana, Josip, Marija, Fani), zasebna last

Vir: Pano na hišni številki Podbrezje 158, domače ime Pr Šparovc, julij 2022